

**Proiect
privind principalele
obiective
care vor fi urmărite
în cazul alegerii
în Consiliul Superior al
Magistraturii**

**- Candidat
judecător Ciprian Tița
Președintele
Tribunalului Specializat
Argeș**

O justiție modernă și eficientă este în primul rând o justiție unită, care înseamnă obiective comune pentru întreaga magistratură, caracterizată de integritate, transparență și responsabilitate, o jurisprudență unitară, toate acestea făcând-o un reper unic în societatea românească.

1. Despre autor.

Absolvent al Institutului Național al Magistraturii - promoția 2012, în perioada 2012-2014 judecător la Judecătoria Slatina, în perioada 2014-2015 judecător la Judecătoria Brezoi , în perioada 2015-2016 judecător la Judecătoria Pitești - Secția civilă, în perioada 2016-2018 judecător la Tribunalul Ilfov - Secția Civilă - membru în Colegiul de conducere, din anul 2018 și până în prezent Președintele Tribunalului Specializat Argeș - la al doilea mandat în funcția de conducere.

2. Statul de drept și rolul sistemului judiciar în societatea democratică.

Statul de drept este una dintre valorile fundamentale ale Uniunii Europene, consacrate în articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană. El este în același timp o condiție prealabilă pentru protejarea tuturor celorlalte valori fundamentale ale Uniunii, inclusiv a drepturilor fundamentale și a democrației. Respectarea statului de drept este esențială pentru însăși funcționarea UE: pentru aplicarea eficace a legislației UE, pentru buna funcționare a pieței interne, pentru menținerea unui mediu favorabil investițiilor și pentru încrederea reciprocă. Esența statului de drept este protecția jurisdicțională efectivă, care necesită sisteme naționale de justiție independente, eficiente și de calitate.

Constituția României reglementează cu titlu de principiu general statul de drept la art. 1 alin.(3) ca o expresie a identității noastre statale și democratice.

Împărtășind în acest fel esența tuturor democrațiilor moderne la nivel internațional, expresia practică a noțiunii de stat de drept - *rule of law* - se regăsește la art. 1 alin. (5) din Constituție care prevede că „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”

Rolul autorității judecătorești în structura de putere tripartită a sistemului de stat este nu doar de a asigura interpretarea, aplicarea și respectarea legii (definită ca fiind rolul funcțional al puterii judecătorești), ci totodată de a realiza echilibrul democratic al puterilor în stat prin funcționarea sa independentă și imparțială, ceea ce presupune deopotrivă separarea dar și complementaritatea și comunicarea corectă, loială cu celelalte puteri din Statul Român, precum și promovarea unor valori reale, asumate și împărtășite de către toți participanții, atât la nivel instituțional cât și particular.¹

Un sistem judiciar² caracterizat de integritate, transparență și responsabilitate este una din condițiile prealabile pentru o bună funcționare a statului de drept și pentru dreptul la un proces echitabil, oportun și eficient de către o instanță independentă și imparțială prevăzută de lege.

Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare (RE CJ), în planul său strategic pentru 2018-2021, specifică (printre altele) că: „*pentru a menține statul de drept, Consiliile judiciare sau organismele independente similare trebuie să depună toate eforturile pentru a asigura menținerea unui sistem judiciar deschis și transparent.*”³

¹ The ENCJ Strategy 2022-2025 sets out the main objectives for the ENCJ for the next 4 years and identifies specific activities and the partners and stakeholders with whom these aims may be achieved.

The three main objectives are:

To protect and promote the Rule of Law by providing support for the independence, accountability and quality of judiciaries in Europe and promoting understanding of and respect for judicial independence

To strengthen mutual trust among the judiciaries of Europe

To promote effective access to justice in a digital age

² Raportul RE CJ 2017-2018

³ Planul strategic al RE CJ 2018-2021, pagina 2:

https://www.encj.eu/images/stories/pdf/GA/Paris/encj_4_year_plan_2018_2021_adopted_ga_2017.pdf

Astfel, un sistem judiciar deschis și transparent este o altă condiție prealabilă de stabilire și menținere a încrederii publicului în justiție, care reprezintă baza legitimității sistemului judiciar.

Constituția României abordează structura sistemului judiciar din perspectiva celor 3 piloni având atribuții și roluri specifice:

- Secțiunea 1 - Instanțele judecătorești (art. 124 - art. 130);
- Secțiunea a 2-a - Ministerul Public (art. 131-132);
- Secțiunea a 3-a - Consiliul Superior al Magistraturii (art. 133 - 134).

Dacă primele două componente ale autorității judecătorești au rolul de a realiza justiția, Consiliul Superior al Magistraturii are rolul de garant al independenței justiției (art. 133).

Acest rol funcțional se realizează prin atribuțiile specifice ale Consiliului, fiecare prerogativă constituind un punct de echilibru prin care independența justiției poate fi asigurată sau dimpotrivă, periclitată.

Justiția are nevoie de o administrare eficientă și unitară pentru a funcționa independent, astfel că independența pe care o garantează Consiliul Superior al Magistraturii este în primul rând una funcțională, pragmatică, deoarece un stat modern și democratic nu poate fi imaginat fără o consacrare juridică la cel mai înalt nivel a independenței justiției cu toate corelativele ei (imparțialitate, inamovibilitate a judecătorilor, etc.).

Obiectivele fiecărui membru din Consiliul Superior al Magistraturii sunt datorate să pornească fără îndoială de la aceste atribuții reglementate ale consiliului, însă se deosebesc în mod fundamental prin capacitatea și maniera în care fiecare dintre aceștia înțelege nevoile sistemului și posibilitatea de a contribui în mod util și eficient la rezolvarea acestora.

3. Obiectivele pe care le voi urmări și aduce la îndeplinire pe parcursul unui mandat de șase ani în calitate de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii.

Înainte de a vă prezenta viziunea mea pentru activitatea în următorii șase ani a Consiliului Superior al Magistraturii, vreau să îmi exprim pe această cale un gând pentru toți judecătorii din România (deoarece fiecare membru ales în această demnitate îi reprezintă nu numai pe cei care l-au votat sau pe cei din gradul de jurisdicție din care provine, ci pe toți judecătorii de toate gradele, iar în exercitarea atribuțiilor din Plen pe toți magistrații din România) : a fi membru ales în Consiliul Superior al Magistraturii (din partea instanțelor) presupune a fi în primul rând judecător, un judecător aflat în slujba cetățenilor și a magistraților din întreg sistemul judiciar, de aceea, în acest an și în anii care vor urma, vom purta toți responsabilitatea alegerii corecte sau nu a omului potrivit în acest for, deoarece suntem datori de două ori, în primul rând, de a alege (trebuie să ne asumăm toți, fără nicio excepție, această responsabilitate) și, în al doilea rând, de a alege candidatul care are dorința arzătoare și tăria de a vă prezenta la finalul mandatului, după o muncă în echipă de șase ani, o justiție eficientă, în care primează calitatea și celeritatea actului de justiție, împlinind un deziderat al dreptății pe care îl așteaptă fiecare român.

A. Un volum optim de activitate a judecătorului, reducerea încărcăturii excesive cu cauze a instanțelor de judecată și o politică de resurse umane predictibilă, cu o viziune unitară pe întreaga perioadă de mandat al Consiliului nou ales.

În vederea asigurării independenței justiției, administrarea sistemului judiciar în ansamblu este atribuția cea mai importantă a Consiliului Superior al Magistraturii, instituție independentă care, atât prin activitatea proprie, cât și prin coordonarea activității Institutului Național al Magistraturii și a Școlii Naționale de Grefieri, realizează odată cu celelalte atribuții, politica de personal a întregului sistem judiciar.

Aceasta este competența atât a organului colectiv, cât și a fiecărui membru ales în Consiliu.

Această prerogativă presupune nu numai organizarea activității de recrutare, pregătire profesională, promovare, exercitarea rolului de instanță de răspundere disciplinară, și soluționarea aspectelor ce țin de suspendarea și încetarea activității personalului din justiție, ci și luarea măsurilor privind asigurarea unei repartizări echilibrate a volumului de activitate și a resurselor umane la toate nivelurile sistemului judiciar.

Tăria unei echipe stă în unitatea sa și în coordonarea eficientă a eforturilor în îndeplinirea obiectivelor propuse , cu consecința obținerii rezultatelor așteptate atât de membrii echipei, cât și de cei pe care îi reprezintă .

În cele ce urmează voi expune o viziune despre cum intenționez să abordez anumite probleme sistemice ale instanțelor de judecată, viziune axată pe principiul „ *pentru a rezolva o problemă, aceasta trebuie întotdeauna identificată și înțeleasă corect*” , soluția urmând a fi adoptată și implementată doar după ce sunt elaborate diferite variante de acțiune, a căror eficiență și viabilitate va fi analizată *in abstracto* într-un proces decizional care va implica membrii organului colegial.

Consider că una dintre cele mai importante necesități ale sistemului judiciar la momentul actual este **consecvența politicii de resurse umane a Consiliului Superior al Magistraturii și viziunea pe termen lung** în ceea ce privește recrutarea și promovarea judecătorilor. În momentul actual, magistratura se confruntă cu un val de pensionări care au depopulat în special Tribunalele și Curțile de apel, pensionări ale magistraților care îndeplinesc condițiile legale actuale de vechime și a căror situație putea și trebuia prevăzută din timp pentru a se asigura necesarul de judecători la toate instanțele, indiferent de grad.

Organizarea concursurilor de admitere în magistratura și de promovare trebuie să se bazeze pe o anticipare a mișcării de personal pentru fiecare an și pregătită cu suficient timp înainte, astfel încât plecarea din sistem a unor colegi să fie înlocuită cât mai repede, fără ca aceasta să afecteze volumul de munca al celorlalți magistrați.

Din momentul în care se publică hotărârea de organizare a unui concurs pentru admiterea în magistratura a candidaților cu 5 ani veche într-o funcție juridică și până la momentul în care candidatul declarat admis poate prelua în mod stabil un complet de judecată lăsat vacant, se scurge o perioadă de aproximativ un an (însumând cele 60 de zile cu perioada propriu zisă de desfășurare a concursului, și urmarea cursurilor de formare profesională inițială ce durează aproximativ 6 luni).

În cazul concursului de admitere la INM perioada este și mai mare, de peste 3 ani până la momentul în care în instanță este repartizat un nou judecător definitiv.

Această presupune că Consiliul Superior al Magistraturii, în calitate de administrator al sistemului judiciar, trebuie să anticipeze cu minim 3 ani înainte numărul de judecători

care va împlini vârsta de pensionare pentru fiecare grad de jurisdicție, la care se adaugă numărul mediu anual de judecători care părăsesc sistemul pe celelalte căi, astfel încât, la momentul vacanței unui loc, să fie asigurată înlocuirea judecătorului fără ca acest eveniment să încarce volumul de munca al celorlalți colegi. Același principiu trebuie aplicat și în cazul organizării concursurilor de promovare efectivă la instanțele superioare în grad, concursuri care în prezent au o durată mult mai mare decât anterior modificării Legilor nr. 303 și 304 din 2004, acestea desfășurându-se în două etape: promovare pe loc și promovare efectivă, însumând o durată de timp de aproximativ 10 luni.

Mărirea duratei de promovare la instanțele superioare s-a suprapus și cu mărirea perioadei de vechime în funcția de judecător necesară pentru a promova, combinație de circumstanțe care puteau și trebuiau să fie prevăzute și care s-a dovedit să fie o lovitură năucitoare administrată instanțelor, puse în situația de a soluționa un număr de cauze aflate deja în creștere cu un număr mult mai mic de judecători raportat la schema de judecători, procentele de neocupare efectivă a schemelor de judecători ajungând până la aproximativ 50% (a se vedea situația Tribunalului București, Tribunalului Ilfov, Tribunalului Călărași, Tribunalul Specializat Argeș, Tribunalul Argeș, Tribunalul Hunedoara, Tribunalul Alba, Brașov, Bacău, Dolj, Galați, Vâlcea, Caraș Severin ș.a., enumerarea fiind explicativă nu exhaustivă).

Bineînțeles că nu trebuie făcute concesii la recrutarea candidaților pentru funcția de judecător, însă tocmai din acest motiv trebuie asigurată o dinamică a concursurilor care să acopere necesitățile sistemului, astfel încât, dacă nu s-au ocupat locurile pentru admiterea la INM, să se organizeze în perioada imediat următoare un nou concurs pentru admitere în magistratură (pentru candidații cu vechime de 5 ani), astfel încât necesitățile de personal să fie satisfăcute.

Senatul României a abrogat în luna martie 2021 modificarea legislativă ce ar fi permis magistraților să se pensioneze după doar 20 de ani de vechime. Votul a venit după ce comisia juridică din Senat a hotărât, cu majoritate de voturi, adoptarea unui raport de respingere a propunerii legislative inițiată în 2018 de un partid politic.

„Metoda aleasă de ..., de a permite ieșirea la pensie cu doar 20 de ani de vechime, nu doar că încuraja golirea instanțelor, prin pensionarea a 30% dintre magistrați, dar ar fi limitat accesul la justiție al românilor, lungind durata proceselor și a anchetelor penale. Judecătorii și procurorii rămași în sistem ar fi fost sufocați de un volum și mai mare de

dosare. Și statul, dar mai ales justițiabilii, ar fi fost văduviți de experiența unor magistrați care au atins maturitatea profesională la 40 – 50 ani”, a precizat președintele Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări la acel moment.

În expunerea de motive a propunerii prin care mai mulți parlamentari au cerut abrogarea, inițiatorii menționează că *„jumătate din numărul procurorilor și judecătorilor îndeplinesc condițiile pensionării anticipate”*.

„Sistemul judiciar este și așa subdimensionat, iar scăderea vechimii la care se pot pensiona magistrații ar putea pune în pericol funcționarea sa”, au mai arătat inițiatorii propunerii de abrogare.

În 2018, Comisia de la Veneția a criticat inițiativa legislativă și a precizat că propunerea creează *„un risc real de diminuare drastică a numărului magistraților din sistemul judiciar românesc, în special la nivelele superioare.”*

„Sistemul judiciar din Romania riscă să își piardă cei mai calificați și experimentati membri, în vreme ce durata pregătirii profesionale ce precede intrarea în profesie a judecătorilor și procurorilor debutanți devine mai lungă”, a precizat Comisia de la Veneția.

Cei care îndeplineau condițiile de ieșire la pensie cu doar 20 de ani de vechime în magistratură în anul 2018 le vor îndeplini în anul 2023 în condițiile actualei reglementări, acesta fiind un proces continuu care se manifestă foarte clar chiar din anul 2020, deoarece expunerea de motive nu viza strict pe cei cu 20 de ani de vechime, ci pe magistrații cu 20 de ani de vechime împliniți (putând fi cu o vechime de la 20 de ani la 24 de ani la acel moment), **situație care nu a fost preîntâmpinată cu măsuri adecvate de politică a resurselor umane** din partea Consiliului Superior al Magistraturii, astfel că **situația prezisă** de anumiți factori politici de la acel moment și de Comisia de la Veneția **se întâmplă chiar în acest moment sub ochii noștri fără o soluție de rezolvare.**

O variantă de soluție pe viitor, care trebuie avută în vedere în procesul decizional, este aceea de organizare a promovării prin simplificarea (optimizarea) procesului având în vedere faptul că în modalitatea actuală foarte multe tribunale se văd golite de judecători în condițiile în care curțile de apel își satisfac nevoia de personal prin delegarea

judecătorilor de la tribunal prin hotărârea propriilor președinți fără a căuta și găsi soluții de completare a schemei tribunalului.

Un alt element deosebit de important îl reprezintă **identificarea unor modalități eficiente de echilibrare a volumului de activitate între judecători și de normare a volumului de muncă.**

Calitatea actului de justiție este profund influențată de gradul de aglomerare al instanței, atât din punct de vedere al volumului de activitate, cât și din punct de vedere al gradului de ocupare al schemei, judecătorul fiind pus în situația de a soluționa mai multe dosare decât este posibil în cadrul programului de muncă, având opțiunea între a dedica muncii 10-12 ore pe zi, uneori și în week-end, ceea ce este extenuant, sau de a simplifica și grăbi pe cât posibil activitatea de judecată (atât în ceea ce privește partea publică a ședințelor de judecată, cât și procesul de deliberare și redactare a hotărârilor judecătorești).

Ambele soluții îl afectează în final pe justițiabil, căruia i se livrează o justiție supusă greșelii sau care nu răspunde la toate așteptările sale îndreptățite de a i se explica într-un mod clar și convingător de ce are sau nu dreptate.

Volumul mare de activitate în majoritatea instanțelor este generat pe de o parte de numărul mare de cauze cu care sunt investite instanțele de judecată și, pe de altă parte, de numărul insuficient de judecători cu care funcționează.

Dacă, în ceea ce privește numărul insuficient de judecători cu care funcționează instanțele, soluția este într-o politică de personal cu o viziune concretă pe termen lung și măsuri adecvate de genul celor menționate anterior care să preîntâmpine situații de reducere drastică a numărului de magistrați din instanțe, în ceea ce privește volumul de activitate, problema este complexă, fiind influențată de un număr mare de factori, unii dintre aceștia ieșiți total de sub controlul autorității judecătorești, însă, și aici se pot identifica anumite măsuri concrete cu efect pe termen scurt și lung, astfel încât **Consiliul Superior al Magistraturii să livreze rezultate concrete privind optimizarea volumului de activitate al fiecărui judecător în primul an de activitate.**

Potrivit ultimului raport CSM privind starea justiției, numărul anual de dosare de soluționat **la nivelul tribunalelor** a fost de peste 600.000 (609.783 în 2020, neexistând nici un an din cei 5 evidențiați în raport în care numărul de dosare de soluționat sa scadă sub 600.000). Deși numărul nou-intratelor e mai mic, de 381.805 în 2020, în numărul

dosarelor de soluționat anual intrând și stocul cu care s-a început anul, în același timp, numărul de posturi ocupate de judecător a fost de 1470 la nivelul tribunalelor, iar numărul anual de dosare de soluționat pe judecător a fost de 640 de cauze.

Instanțele care au înregistrat cea mai mare încărcătură pe judecător în anul 2020 sunt: Tribunalul Giurgiu cu 1.188 de dosare/judecător (1.240 de dosare/judecător în 2019), Tribunalul Specializat Argeș cu 1.069 de cauze (618 dosare/judecător în 2019) și Tribunalul Ilfov cu 1.018 dosare/judecător (1.085 de dosare/judecător în 2019).

Tribunalul Giurgiu a înregistrat un deficit mediu anual de 9 judecători, iar dacă schema ar fi fost complet ocupată încărcătura ar fi coborât la 718 dosare.

Tribunalul Specializat Argeș a înregistrat un deficit mediu anual de 2 judecători, iar dacă schema ar fi fost complet ocupată încărcătura ar fi coborât la 748 de dosare.

Tribunalul Ilfov a înregistrat un deficit mediu anual de 4 judecători, iar dacă schema ar fi fost complet ocupată încărcătura ar fi coborât la 894 de dosare, rămânând totuși încărcat cu mult peste media națională.

Între tribunalele cu încărcătură redusă de cauze pe judecător se numără Tribunalul Mehedinți cu 363 de cauze/judecător și Tribunalul Sălaj cu 375 de cauze/judecător .

Din evidența Statis central pe anul 2021 rezultă că instanțele care au înregistrat cea mai mare încărcătură pe judecător (volum de activitate adiționat) în anul 2021 sunt: Tribunalul Ilfov cu 1.675 de cauze, Tribunalul Argeș cu 1.280 de dosare/judecător și Tribunalul Galați cu 1.218 dosare/judecător.

La polul opus se situează tribunalele Sălaj, Arad și Mehedinți, Tribunalul pentru minori și familie Brașov și tribunalele militare Timișoara, Iași și Cluj-Napoca.

Din statisticile oficiale publicate de CSM pe anul 2020 (pentru ca până la momentul întocmirii proiectului nu s-a publicat raportul privind starea justiției pe anul 2021) și evidența Statis central pe anul 2021, rezulta două realități cu impact major în privința activității tribunalelor:

1 - supraaglomerarea sistemului judiciar ca număr mediu de dosare pe judecător de soluționat;

2 - existenta unui dezechilibru între instanțe ca număr mediu de dosare pe judecător (diferențele fiind între 1188 dosare Tribunalul Giurgiu și 363 dosare Tribunalul Mehedinți⁴ în anul 2020; între 1675 dosare Tribunalul Ilfov și 436 dosare Tribunalul Mehedinți în anul 2021).

Aceasta fără să luăm în calcul numărul de judecători cu funcții de conducere care nu participa la activitatea de judecată sau a căror activitate a fost redusă având în vedere atribuțiile manageriale desfășurate (acolo unde este cazul, spre ex. la Tribunalul Specializat Argeș președintele nu s-a degrevat nici măcar parțial de activitatea de judecată) ori aspectele ce țin de complexitatea fiecărui dosar, insuficient reflectată în actualul mod de determinare.

Soluția la problema supraaglomerării tribunalelor ar trebui să combine măsuri de normare a activității, ceea ce permite decongestionarea temporară a completelor de judecată, dublată de măsuri eficiente pentru completarea schemei de judecători (organizarea de concursuri atât de accesare în profesie cât și de promovare către tribunal, eventual chiar modificarea condițiilor de promovare).

Consiliul Superior al Magistraturii este responsabil, de asemenea, de găsirea unor mijloace de reducere a cauzelor (nu doar a celor repetitive ci și a celor inutile, cauzate de funcționarea defectuoasă a celorlalte instituții de stat care determină inițierea a mii de litigii, instanțele fiind în situația de a compensa lipsa de eficiență și de asumare a unor întregi sectoare de stat).

De asemenea, trebuie identificate măsuri de eficientizare a actului jurisdicțional, de simplificare a activității de judecată și de înlăturare a activităților lipsite de necesitate care îi grevează inutil atât pe judecători, cât și pe membrii personalului auxiliar.

Măsurile ce urmează a fi identificate de noul Consiliu trebuie să **aibă aptitudinea reală de a acționa combinat pentru a produce efectul dorit de optimizare a volumului de muncă** a fiecărui judecător în parte nu doar pe moment, ci și pe viitor.

Pe de o parte, se impune a fi efectuată o analiză amănunțită a modului de operare și încărcare a completelor de judecată cu cauzele nou intrate a sistemului Ecris pentru identificarea de modalități concrete prin care să se evite dezechilibre majore între

⁴ fiind doar câteva instanțe în care schema este ocupată iar volumul de activitate se apropie de normal

judecători. Se poate reevalua complexitatea fiecărui dosar în parte adaptând lista privind complexitatea obiectelor cererilor și modificând modalitatea în care se calculează aceasta, spre ex. să fie adăugată integral complexitatea obiectelor secundare, dar și a cererilor adiționale și incidentale.

Pe de altă parte, **se impune a se identifica soluții legislative** în colaborare cu Ministerul Justiției (cel care are inițiativa legislativă) în vederea **reducerii presiunii pe judecător** a părții administrative a procedurii de judecată, **optimizării conținutului hotărârii judecătorești și reducerii numărului de cauze repetitive**.

Deși în Proiectul privind Strategia de Dezvoltare a Sistemului Judiciar în perioada 2022-2025⁵ publicat de Ministerul Justiției s-au stabilit drept obiective specifice :

- „1. Asigurarea formării profesionale continue a judecătorilor, procurorilor și grefierilor
2. Adaptarea programelor de formare profesională a magistraților în sensul creșterii importanței în pregătirea practică a acestora, la nivelul INM
3. Dezvoltarea abilităților non-juridice specifice profesiilor de judecător și procuror
4. Ocuparea posturilor vacante de judecători și procurori din sistemul judiciar
5. Dezvoltarea și operaționalizarea unui mecanism de asistență și evaluare psihologică a judecătorilor și procurorilor
6. Suplimentarea posturilor de personal auxiliar: grefieri și specialiști IT, la instanțe și parchete
7. Echilibrarea schemelor de personal
8. Elaborarea unei Strategii/plan de dezvoltare a resurselor umane la nivelul instanțelor judecătorești.” , rezultatele așteptate⁶ și impactul estimat⁷ sunt, în opinia mea,

⁵ <https://www.just.ro/proiect-de-hotarare-privind-aprobarea-strategiei-de-dezvoltare-a-sistemului-judiciar-2022-2025-si-a-planului-de-actiune-afereant-acesteia/>

⁶ „300 sesiuni de formare realizate și 6000 judecători, procurori, grefieri instruiți; 95% grad de ocupare a posturilor de judecători; 80-85% grad de ocupare a posturilor de procurori; 85% din posturile de procuror din schema de personal a DNA ocupate etc.”

insuficiente pentru ca judecătorul de scaun să vadă o îmbunătățire concretă în activitatea sa practică, dezideratul fiind acela de a furniza suficient timp acestuia să se concentreze exclusiv pe problematica cazurilor cu care se confruntă (atât a situației de fapt, cât și a celei de drept), în scopul creșterii eficienței și calității actului de justiție, sporind încrederea justițiabilului în activitatea magistraturii.

În concluzie, responsabilitatea de optimizare a volumului de activitate în instanțe și politica de personal predictibilă cade tot în sarcina Consiliului Superior al Magistraturii, care este ținut să identifice de urgență măsurile concrete pentru a îndrepta dezechilibrele existente la acest moment în activitatea magistraturii.

B. Comunicare și digitalizare în scopul eficientizării actului de justiție .

În actualul mandat al Consiliului Superior al Magistraturii comunicarea publică cu societatea a fost redusă la comunicarea unilaterală prin comunicate de presă într-un mod exclusiv, pe care îl apreciez ineficient raportat la complexitatea evenimentelor cu care s-a confruntat de-a lungul timpului înaltul for, fiind echivalată de magistrați și opinia publică mai mult ca o **strategie de ripostă în fața evenimentelor de presă care privesc justiția**, decât ca o **strategie eficientă de comunicare și persuasiune**.

„Opinia publică a devenit un factor decisiv în viața noastră din multe puncte de vedere. Oamenii și mișcările ale căror interese vor fi afectate de atitudinea publicului depun eforturi pentru a fi reprezentați în sala de judecată a opiniei publice de către cei mai competenți avocați pe care îi pot obține. Meseria de consilier în relații publice se aseamănă cu cea de avocat — ea presupune sfătuirea clientului și reprezentarea lui în litigii.

În timp ce pledantului de la curtea de judecată, avocatul apărării, i s-a acordat întotdeauna o atenție formală din partea judecătorului și a juriului, altfel stă situația în cazul

⁷ „Implementarea obiectivelor specifice din cadrul acestui obiectiv se va reflecta, în final, în rata de soluționare a dosarelor, precum și într-un procent mai mic al dosarelor în care hotărârile/incheierile au fost redactate peste termen. Astfel, se estimează ca la sfârșitul perioadei de implementare a prezentei strategii, rata de soluționare a dosarelor (calculată ca raportul dintre dosarele soluționate și totalitatea dosarelor aflate pe rolul instanțelor naționale) va crește de la 69%, în anul 2020, la 72% în anul 2025. De asemenea, se estimează o scădere a procentului dosarelor în care hotărârile/incheierile au fost redactate peste termen, de la 23.7%, în anul 2021, la 20% în anul 2025.”

tribunalului opiniei publice. Aici, psihologia de masă, intoleranța societății umane față de un punct de vedere diferit au făcut dificilă și adeseori periculoasă pledoaria pentru o cauză nouă sau nepopulară.”⁸

Publicul Consiliului Superior al Magistraturii este format în primul rând din cetățeni, acei oameni cu simț civic preocupați constant de mersul societății, societate în care justiția are un rol similar sistemului imunitar al organismului uman, rolul acesteia fiind primordial în a restabili echilibrul social și a instaura dreptatea în acord cu legile în vigoare. O altă parte a publicului, la fel de importantă, este formată din magistrați, profesioniști ai dreptului care au așteptarea legitimă de a vedea cum Consiliul Superior al Magistraturii garantează în mod eficient independența funcțională a acestora prin îndeplinirea cu succes a atribuțiilor prevăzute de lege. În egală măsură, și celelalte profesii juridice sunt interesate de bunul mers al justiției, CSM fiind instituția principală care da un semn elocvent cu privire la direcția în care se îndreaptă autoritatea judecătorească și parchetele în strategiile de management judiciar.

Astfel, este bine știut faptul că presa se împarte în două categorii : specializată (în cazul nostru în probleme juridice) și adresată marelui public.

În acest context, **mesajul trebuie adaptat întotdeauna în așa fel încât să se asigure informarea corectă și clară a tuturor receptorilor din public, cu familiarizarea pe cât posibil a acestora cu anumite noțiuni specifice într-un mod în care să satisfacă necesitatea de a primi informații de unde să se poată deduce cu ușurință răspunsul Consiliului la problemele de interes public general în legătură cu activitatea organelor judiciare, cariera magistraților, etica și deontologia din interiorul profesiei de magistrat, obligația de rezervă sau dreptul la liberă exprimare al magistraților ș.a.m.d. .**

Au fost perioade, nu puține, în care justiția a ținut prima pagină a ziarelor, și prime-time-ul buletinelor de știri, cu subiecte diverse, începând de la proceduri judiciare în dosare mediatizate larg prin prisma persoanelor supuse procedurilor, continuând cu activitatea de legiferare în domeniul justiției și pensiile magistraților.

⁸ Edward L. Bernays „, Cristalizarea opiniei publice”-ed. a II-a -pag.78, editura Comunicare.ro.

Interesul manifestat de public este normal și trebuie dublat într-o măsură similară de o activitate de informare eficientă a acestuia cu privire la anumite subiecte de interes public și nu numai.

Consider că este necesar ca societatea civilă să fie familiarizată cu activitatea magistraturii, cu complexitatea acesteia de zi cu zi, cu responsabilitatea pe care o implică fiecare activitate judiciară, cu efortul pe care îl depune fiecare magistrat în fiecare zi de muncă pentru a-și îndeplini atribuțiile, cu condițiile materiale și umane în care se desfășoară actul de justiție, precum și cu condițiile de accedere și promovare în profesie (care sunt cele mai dificile din întreaga paletă de profesii de studii superioare în România).

Fiecare cetățean român responsabil civic are dreptul legitim de a cunoaște aceste lucruri într-o modalitate cât mai accesibilă pentru a înțelege pe deplin subiectele de interes public din acest domeniu atunci când ele sunt aduse în lumina reflectoarelor.

În structura actuală a aparatului Consiliului Superior al Magistraturii componenta de comunicare și relații cu publicul este asigurată de către „Serviciul relații cu publicul, registratură, secretariat și arhivă” în cadrul căruia funcționează un Biroul relații cu publicul și de către „Biroul de informare publică și relații cu mass-media” condus de către un judecător.

Afirm cu toată tăria că la momentul actual **Consiliul Superior al Magistraturii are nevoie de o strategie de comunicare eficientă, gândită pentru întreaga perioadă a noului mandat, strategie care nu poate fi pusă în aplicare decât de către un organism de comunicare puternic , care să aibă capacitatea de a relaționa cu un spectru larg al mass-mediei, la nivel de Departament, cu specialiști în comunicare publică cu un nivel foarte înalt de pregătire profesională** și condus de o persoană vizionară, cu excelente abilități în comunicare și relaționare cu presa, indiferent dacă această persoană este un judecător sau specialist civil în comunicare și relații cu publicul.

Viziunea mea pe termen lung referitoare la comunicarea cu publicul a noului Consiliu este întemeiată pe propunerea **de a aduce magistratura mai aproape de oameni.**

Astfel cum am afirmat anterior, magistratura trebuie să își expună activitatea într-o modalitate clară, care să ajungă la toți cei interesați, respectiv inițierea, parcursul și evoluția sa : selecția spartană (din punct de vedere intelectual) a magistraților (care irosesc

ani din tinerețe pentru aprofundarea cunoștințelor juridice la cel mai înalt nivel, dovadă fiind dificultatea extrem de ridicată a subiectelor la concursurile de admitere în magistratură), durata pregătirii inițiale (doi ani în cazul INM, după absolvirea Facultății de Drept) care se completează cu o formare profesională continuă pe tot parcursul carierei atât în mod organizat conform programei elaborate de INM, cât și în mod particular de către fiecare judecător, cu ocazia fiecărui dosar mai dificil de administrat (și care nu sunt puține), și cu condiții la fel de drastice de promovare în gradele profesionale următoare (Tribunal, Curte de Apel și Înalta Curte de Casație și Justiție); complexitatea acțiunilor primite înspre soluționare, responsabilitatea deciziilor adoptate, efortul (deseori inuman) de studiu al dosarelor și de pregătire a ședințelor de judecată.

În concluzie, singura modalitate prin care putem aduce magistratura mai aproape de oameni este o comunicare în parametri diferiți de cei de până acum, în care să transmitem nu doar informații seci, specializate, într-un limbaj anost și greoi, și prin care să acționăm defensiv în fața evenimentelor, ci să **oferim o înțelegere empatică și echilibrată a preocupărilor publicului cu privire la activitatea noastră, să oferim cunoaștere și îndrumare prin hățișul legislativ și administrativ, să cimentăm în opinia publică principiile care ne călăuzesc în activitatea de înfăptuire a dreptății, de protejare a drepturilor și libertăților fiecărei persoane.**

În această schimbare, **presa va fi partenerul principal al Consiliului.**

Noul Consiliu Superior al Magistraturii va comunica într-un mod care să **reflecte constant valorile care caracterizează magistratul și sistemul judiciar în ansamblul său.**

Digitalizarea justiției urmărește să faciliteze accesul la justiție, să îmbunătățească eficiența globală a procedurilor judiciare și să asigure reziliența sistemului de justiție în perioade de criză, cum ar fi cea provocată de pandemia de COVID-19 și nu numai.

În data de 07 iunie 2021 Consiliul Uniunii Europene a aprobat o abordare generală cu privire la regulamentul privind sistemul e-CODEX. Principalul obiectiv al acestui sistem este de a îmbunătăți eficiența comunicării transfrontaliere dintre autoritățile judiciare competente și **de a facilita accesul la justiție pentru cetățeni și întreprinderi.**

e-CODEX permite interoperabilitatea dintre sistemele informatice utilizate de autoritățile judiciare. Sistemul permite interconectarea diferitelor sisteme naționale de e-justiție pentru a desfășura proceduri transfrontaliere în materie civilă și penală.

e-CODEX constă într-un pachet de componente software care permite conectivitatea între sistemele naționale. Sistemul permite utilizatorilor săi (autorități judiciare competente, practicieni în domeniul dreptului și cetățeni) să trimită și să primească pe cale electronică documente, formulare juridice, probe sau alte informații într-un mod rapid și securizat. În acest fel, e-CODEX permite crearea unor rețele de comunicații descentralizate interoperabile și securizate între sistemele informatice naționale, care sprijină procedurile civile și penale transfrontaliere. De exemplu, e-CODEX stă deja la baza sistemului de schimb digital de probe electronice, sprijină schimburile în ceea ce privește ordinele europene de anchetă și asistența judiciară reciprocă în domeniul cooperării judiciare în materie penală.

Acest sistem este dezvoltat de mai mulți ani prin intermediul unui consorțiu de state membre, care sunt responsabile cu gestionarea sa până în 2024. Proiectul de regulament urmărește să asigure un cadru juridic sustenabil, pe termen lung pentru sistem, prin predarea gestionării sale către eu-LISA. Textul de compromis aprobat introduce dispoziții care protejează independența sistemului judiciar și detaliază structura de guvernanță și de gestionare care urmează să fie pusă în aplicare în cadrul eu-LISA.^{9 10}

În prezent digitalizarea pătrunde într-un mod deja vizibil în viața fiecărui cetățean, ducând la schimbări fără precedent în întreaga lume. Din partea justițiabililor, a consilierilor juridici și a avocaților, există o cerere clară pentru introducerea de acțiuni online, accesarea de la distanță a dosarelor cauzelor, chiar posibilitatea de a depune mărturie de la distanță. Cererea s-a accentuat în ultimii doi ani în contextul pandemiei de COVID-19. Pe de altă parte, aplicațiile de inteligență artificială, utilizarea tot mai mare a controlului sistemelor algoritmice, precum prelucrarea automată a datelor cu caracter personal sau recunoașterea facială, pot avea efecte adverse în sistemele judiciare.

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2021/06/07/digitalisation-of-justice-council-approves-its-mandate-for-negotiations-on-the-e-codex-system/>

¹⁰ Agenția Europeană pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă, în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA) gestionează sistemele informatice integrate la scară largă, al căror rol este: să mențină securitatea internă în țările din spațiul Schengen; să le permită țărilor din spațiul Schengen să facă schimb de date cu privire la vize ; să stabilească ce țară din UE răspunde de examinarea unei anumite cereri de azil.

Aceste preocupări au dus la un dialog și o cooperare continuă între statele membre ale Consiliului Europei, în cadrul Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției (CEPEJ) și în cadrul Comitetului ad-hoc pentru inteligență artificială (CAHAI).

În 3-4 decembrie 2018, la Strasbourg, CEPEJ a adoptat „Carta etică europeană privind folosirea inteligenței artificiale în sistemele judiciare și în mediul judiciar”¹¹ unde, în introducere, sunt menționate principiile etice ale utilizării și digitalizării în sistemele de justiție :

Principiul respectării drepturilor fundamentale: statul să se asigure că proiectarea și implementarea instrumentelor și serviciilor de inteligență artificială sunt compatibile cu drepturile fundamentale.

Principiul nediscriminării: statul să prevină în mod specific dezvoltarea sau intensificarea oricărei discriminări între indivizi sau grupuri de indivizi.

Principiul calității și securității: în ceea ce privește prelucrarea hotărârilor judecătorești și a datelor, statul să utilizeze surse certificate și date intangibile cu modele elaborate în mod multidisciplinar, într-un mediu tehnologic securizat.

Principiul transparenței, imparțialității și echității: statul să facă metodele de prelucrare a datelor accesibile și ușor de înțeles, să autorizeze audituri externe.

Principiul „sub controlul utilizatorului”: statul să excludă o abordare prescriptivă și să se asigure că utilizatorii sunt actori informați și dețin controlul asupra alegerilor făcute.

Aceste principii se deduc și din întreaga filosofie de funcționare și reglementare a relațiilor sociale și profesionale a Uniunii Europene, astfel cum acestea au fost explicate în vasta jurisprudență pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene de-a lungul timpului în numeroase ocazii.

Deși procesul de digitalizare în justiție va urma direcția implementată de mecanismele specifice ale Uniunii, de multe ori această cale este una greoaie, de durată, astfel că, în noul mandat, împreună cu Ministerul Justiției, **Consiliul Superior al Magistraturii este**

¹¹ <https://rm.coe.int/ethical-charter-en-for-publication-4-december-2018/16808f699c>

dator să dinamizeze acest proces și să livreze rezultate concrete, vizibile, cu efect direct asupra activității judiciare în scopul urmărit prin acest proces : facilitarea accesului la justiție, îmbunătățirea eficienței globale a procedurilor judiciare , asigurarea rezilienței sistemului de justiție în perioade de criză, scăderea costurilor, simplificarea procedurilor, reducerea termenelor de procesare a informațiilor și documentelor și, evident, creșterea calității actului de Justiție.

Este necesară o acțiune rapidă de evaluare a căilor concrete prin care se va ajunge la rezultatul dorit, iar setul de instrumente stabilit privind digitalizarea justiției va fi discutat cu administrațiile publice, cu organizațiile profesionale din domeniul juridic și cu alte părți interesate, pentru a se asigura o monitorizare promptă și concretă a acestora.

Ministrul Justiției, Cătălin Predoiu, alături de Secretarul de Stat Bogdan Ilea și o echipă de experți din cadrul ministerului, au avut în data de 10 martie 2022¹², o întâlnire de lucru cu Gallina A.Vincelette, director regional al Băncii Mondiale pentru Uniunea Europeană, Europa și Asia Centrală, și echipa de experți care a însoțit-o la București, precum și cu reprezentanți ai Băncii Mondiale în România, inclusiv în structurile de conducere ale acesteia.

Discuțiile au vizat asigurarea finanțării construcției Cartierului pentru Justiție și digitalizarea sistemului judiciar, de la nivel de concept, asistență tehnică, elaborarea și implementarea întregului proiect.

Cu această ocazie, au fost trecute în revistă, printre altele, și actualele programe și proiecte aflate în derulare pentru sistemul judiciar, respectiv acordul pentru finanțarea proiectului „Îmbunătățirea Serviciilor Judiciare” (decembrie 2023) și acordul de servicii de consultanță rambursabile (RAS) privind Analiza funcțională a sistemului judiciar din România (februarie 2023) finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020.

Ministrul Justiției a menționat importanța consultării și colaborării în realizarea proiectului digitalizării sistemului judiciar și cu Consiliul Superior al Magistraturii, garantul independenței Justiției .

¹² <https://www.just.ro/ministerul-justitiei-discuta-cu-banca-mondiala-finantarea-construcției-cartierului-pentru-justitie-si-digitalizarea-sistemului-judiciar/>

De asemenea, acesta a susținut necesitatea asigurării complementarității cu demersurile Guvernului României de promovare a digitalizării la nivelul întregii administrații, precum și corelarea cu aplicarea Planului Național de Redresare și Reziliență.

În acest context, **premisele dinamizării procesului există**, precum și sursele de finanțare.

Deși digitalizarea este un proces de anvergură, se pot identifica soluții rapide pentru reducerea timpilor (cu efect și asupra costurilor) în procedura judiciară (atât cea administrativă, de regularizare, cât și cea publică, în sala de judecată) cum ar fi: scannere dedicate pentru a scana și transmite automat datele părților din cărțile de identitate direct în aplicația Ecris și în draftul încheierilor care se întocmesc la fiecare termen de judecată, precum și al dispozitivului hotărârilor judecătorești (la acest moment existând această posibilitate tehnică, fiind folosită online de anumiți furnizori de servicii de energie); aplicații care să preia automat susținerile părților din cererea de chemare în judecată, întâmpinare și celelalte cereri (scanate), și să le introducă în partea introductivă a considerentelor hotărârilor judecătorești; aplicații eficiente de transformare a vorbirii în text scris (utile în activitatea de redactare a hotărârilor).

În acest sens, trebuie amintit și faptul că în Proiectul privind Strategia de Dezvoltare a Sistemului Judiciar în perioada 2022-2025¹³ emis de Ministerul Justiției s-au stabilit drept obiective specifice:

1. Generalizarea utilizării dosarului electronic, a semnăturilor și sigiliilor electronice de către judecători, procurori, grefieri și parteneri majori (avocați, notari, executori judecătorești)
2. Elaborarea și implementarea unor politici de dezvoltare a guvernantei IT, prin care să se asigure coordonarea strategică pentru sectorul justiției și eficientizarea aspectelor de administrare IT de zi cu zi prin echipe operaționale, inclusiv pentru securitate cibernetică și protecție a datelor personale
3. Modernizarea infrastructurii IT de la nivel local (instanțe, parchete, birouri etc): servere de management/administrare LAN, scanner, laptopuri, soluții de comunicații unificate (VoIP pentru Ministerul Justiției și instituții subordonate), inclusiv pentru asigurarea desfășurării activității în regim de telemuncă

¹³ <https://www.just.ro/proiect-de-hotarare-privind-aprobarea-strategiei-de-dezvoltare-a-sistemului-judiciar-2022-2025-si-a-planului-de-actiune-afere-nt-acesteia/>

4. Modernizarea dotării tehnice pentru supraveghere video, audio și alte echipamente specializate pentru alte procese critice (de ex., upgrade tehnologic pentru creșterea calității serviciilor de expertiză criminalistică, echipamente specializate de supraveghere video și audio)
5. Tranziția către un sistem electronic de management al cauzelor modern și adaptat nevoilor sistemului judiciar
6. Realizarea și operaționalizarea unui centru de date integrat pentru sistemul judiciar
7. Extinderea schimburilor de date – interoperabilitate atât la nivel național, cât și cross EU, inclusiv cu sistemele e-Evidence Digital Exchange System (eEDES), eCODEX
8. Dezvoltarea de sisteme integrate pentru înregistrarea audio-video în sălile de judecată, transcrierea automată (speech2text) și programare videoconferințe (inclusiv integrare cu ECRIS V)
9. Finalizarea extinderii RMS la nivelul MJ și al instanțelor, asigurarea suportului continuu în utilizarea acestuia și menținerea permanentă a sistemului în stare optimă de funcționare.”

C. Creșterea celerității unificării jurisprudenței și simplificarea procedurii de redactare a hotărârilor judecătorești .

Hotărârea judecătorească este, în sensul comun, actul procedural de dispoziție final , cel mai important al judecății, prin care instanța judecătorească pune capăt litigiului dintre părți.

Motivarea unei hotărâri este înțeleasă ca un silogism (o înlănțuire de argumente juridice și de fapt) , de natură a explica inteligibil hotărârea luată, ceea ce nu înseamnă un răspuns exhaustiv la toate argumentele aduse de parte, dar nici ignorarea lor, ci o prezentare a argumentelor fundamentale, a acelor care sunt susceptibile, prin conținutul lor, să influențeze soluția.

Hotărârea judecătorească creează transparența asupra silogismului judiciar , trebuie să explice și să justifice dispozitivul , să explice de o manieră convingătoare raționamentul juridic pe care l-a adoptat.

Consider că trebuie inițiată o discuție serioasă în cadrul noului Consiliu și cu privire la Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești aprobat prin H.C.S.M. nr.1375/2015 , respectiv adaptarea acestuia la noile realități din instanțe sau elaborarea unui nou Regulament, care să preia din sarcina judecătorilor anumite activități administrative care nu necesită cunoștințe juridice ample și să eficientizeze activitatea de redactare a hotărârilor judecătorești pentru a nu mai exista întârzieri la termenele de redactare a acestora.

În ceea ce privește activitatea de redactare a hotărârii judecătorești, apreciez că **trebuie analizată posibilitatea reglementării simplificării acesteia într-o modalitate care răspundă cerințelor de calitate** în sensul unei prezentări doar a argumentelor fundamentale, a acelor care explică și justifică dispozitivul, soluția adoptată de instanță pentru stingerea conflictului judiciar.

În practică, raportat la cerințele dispozițiilor art. 425 din Codul de Procedură Civilă și ale art. 131 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești aprobat prin H.C.S.M. nr.1375/2015, precum și la criteriile de evaluare a activității profesionale (printre care se regăsesc și cele privind calitatea redactării hotărârilor judecătorești), judecătorii români au ales de cele mai multe ori calea chinuitoare și cheltuitoare de foarte multe resurse (în primul rând efortul uman extrem de ridicat și apoi cele materiale, hârtie, cerneală de imprimare etc.) de a argumenta exhaustiv hotărârile judecătorești, cu silogisme judiciare ample, greu de urmărit uneori chiar și de profesioniștii dreptului , ceilalți magistrați, avocați, consilieri juridici, **îndepărtându-se de la adevăratul destinatar al hotărârii, care este justițiabilul**, partea, cetățeanul implicat în demersul judiciar.

Mecanismul de unificare a practicii judiciare este greoi în prezent, fiind transferată o parte din responsabilitate **întrunirilor de practică neunitară**, care presupun un efort suplimentar și considerabil din partea judecătorilor care le organizează, cât și alocarea de timp necesar pentru participare de către ceilalți judecători. Apreciez că efectul acestor întruniri în jurisprudență este **supraapreciat**, în condițiile în care rezultatele acestora sunt acele **minute de interpretare** a anumitor dispoziții legale care au generat practică neunitară, acte **fără caracter obligatoriu** pentru instanțe, doar de **recomandare**.

Într-adevăr, cu concursul INM, aceste minute sunt accesibile tuturor profesioniștilor în drept prin publicarea lor pe site-ul INM și site-ul juridice.ro, însă, nu de puține ori,

jurisprudența își menține orientarea contrară acestor poziții comune, afectând, în opinia mea, calitatea actului de justiție, prin menținerea în continuare a unei jurisprudențe neunitare în problemele care au făcut obiectul analizei acestor întruniri.

Deși, din poziția de candidat la Consiliul Superior al Magistraturii, nu trebuie să promit fapta altuia, însă, seriozitatea și complexitatea problemei jurisprudenței neunitare trebuie abordate și din această poziție, fiind necesar ca, **în activitatea sa de management a sistemului judiciar, Consiliul Superior al Magistraturii să identifice soluții legislative pe care să le supună analizei Ministerului Justiției** în vederea adaptării legislației procesuale în așa fel încât să se reducă simțitor jurisprudența națională neunitară în aceleași probleme de drept, urmând a avea drept efect și **reducerea numărului de cauze, cu ușurarea presiunii volumului mare de muncă/judecător**, atâta timp cât optica unitară a justiției în cât mai multe probleme juridice este cunoscută tuturor și obligatorie pentru instanțe.

O soluție legislativă ce merită a fi un bun început de discuție în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii este aceea a **unificării piramidale a jurisprudenței prin reglementarea competenței Curților de Apel de a pronunța hotărâri de interpretare, obligatorii pentru instanțele din circumscripție, iar jurisprudența neunitară dintre Curțile de Apel în aceeași problemă să fie unificată de către Înalta Curte de Casație și Justiție**. În acest context, se pot identifica și anumite competențe materiale în interpretare, Curtea de Apel putând fiind ținută să unifice practica judiciară neunitară doar în anumite tipuri de cauze, și evident cu excluderea celor în care ultima instanță de control judiciar este Înalta Curte de Casație și Justiție .

Efectul adoptării acestei măsuri ar fi, pe de o parte, **degrevarea Înaltei Curți de Casație și Justiție** de o bună parte din cauzele cu care este sesizată în cadrul mecanismelor de unificare a practicii, și pe de altă parte **dinamizarea procesului de unificare a practicii**, finalitatea fiind **scăderea volumului de activitate** cu numărul de cauze în care jurisprudența este unitară și clară.

Actualul mecanism de unificare prin pronunțarea hotărârilor prealabile nu este suficient de eficient având în vedere numărul mare de sesizări respinse de Înalta Curte de Casație și Justiție ca inadmisibile, în pofida existenței unor divergențe în practica asupra problemelor învederate, precum și faptul ca tribunalele nu pot fi titularii sesizărilor decât într-un spectru restrâns de cauze, cu toate că, dacă s-ar găsi o soluție legislativă ca și

acestea să inițieze procedura de interpretare într-un cadru lărgit al tipurilor de cauze, unificarea ar fi mult mai eficientă.

În cadrul acestui pilon se impune a fi amintită și posibilitatea **reglementării și implementării procedurii hotărârii pilot** în vederea soluționării cu celeritate și cu un efort mai redus din partea judecătorilor și a personalului auxiliar **a cauzelor repetitive**. Această chestiune a fost un timp pe agenda actualului Consiliu, însă, din motive neștiute de noi, a fost abandonat, sau, cel puțin, nu a fost dus la bun sfârșit. Consider că trebuie reluată discuția cu privire la această chestiune chiar în primele luni de mandat al noului Consiliu, alături de discuțiile privind unificarea piramidală a jurisprudenței.

În finalul acestui proiect, sunt conștient că am abordat doar o mică parte din problemele cu care se confruntă justiția în acest moment, însă cred că sunt cele mai spinoase și imperios de rezolvat, iar obiectivele fiecărui viitor membru al Consiliului Superior al Magistraturii sunt datoare să pornească fără îndoială de la atribuțiile legale ale forului judiciar suprem, urmând a se deosebi în mod fundamental prin capacitatea și maniera în care fiecare dintre aceștia vor înțelege nevoile sistemului și posibilitatea de a contribui în mod util și eficient la rezolvarea acestora.

Avem responsabilitatea unei alegeri corecte!

„Înțelepciunea a fost zidită înainte de toate, iar priceperea minții vine din adâncul vremii.”¹⁴

Cu cele mai alese intenții,

¹⁴ Ecclesiasticul , cap.1 , versetul 4.